

ALTERNATÍV KÖRLEVÉL

a Hamburgi Magyarok Egyesülete tagjaihoz

Mérleg

Ez az **AK** két részből áll.

Az elsőben megnézzük az **E** helyzetét a „rendesen” (vagyis elfogadható számú tag jelenlétében és által), valamint teljes hivatali időre megválasztott új **V** kormányzásának első éve után, a másodikban áttekintjük az említett év eseményeit, rendezvényeit.

Az **E** él és működik. Jó híreket kevés szóval is el lehet mondani. És ez a legfontosabb. Ha ehhez a tényálláshoz a tagok közreműködése döntő volt is, ez nem jött volna létre a **V** ösztönző impulzusai nélkül. Korábban (**AK**, 2011/1.) már áttekintettük az ideiglenes **V** működését (és kielégítőnek találtuk egyesületmentő fáradozásait). A nagyjában azonos tagokból álló végleges csapat folytatta ezt a munkát és egyre jobban beletalálta magát szerepébe. Kívülről nézve számunkra természetesen főleg az *elnök* (**Friedrich Ireghy Annamária**) képviseli a **V**-et, s így a dolgok jó vagy kevésbé jó alakulása tudatunkban elsősorban az ő nevéhez kötődik. De még ha jól sejtjük is, hogy az **E** életének biztosításáért kifejtett energia oroszlánrésze az övé (mert tény az, hogy ő valóban sokat tesz az **E** érdekében: műsorok, külső kapcsolat, az állandó szellemi készenlét a következő eseményekre stb.), azt is tudjuk, hogy a dolgok menetének lebonyolításában ott állott mellette mindvégig a **V** minden tagja. Nem óhajtunk most egyéni teljesítményeket méltatni, csak megnyugtató érzésünknek hangot adni azért, hogy végre minden feladatnak van gazdája a **V**-ben (tervezés, szervezés, technikai oldal, pénzügyek). Nem fenyeget tehát az elmúlt évek káosza.

A fenti *mindvégig* szó azért megtévesztő. Ma már használhatjuk. Kezdetben azonban ez, minden optimista várakozás ellenére sem látszott ilyen biztosnak. Már az új **V** első heteiben ellentétek jelentkeztek az addig elhanyagolt adminisztratív problémák megoldási módjára vonatkozóan s akadályozták a folyó munkát. E problémák mibenlétét itt és most tárgyalni már fölösleges volna, mert megoldódtak, az ellentétek megszűntek, s a **V** főfeladata ma az **E**-i élet alakítása. Reméljük, egyetértésben végzi. Ennek az egységnek viszont az volt az ára, hogy az eltérő nézeteket valló tagok egyike még akkor kivált a testületből, s a **V** az idei év elejéig csökkentett létszámmal működött. Ekkor kooptálták a tavalyi választáskor a jelöltek listáján szereplő következő tagot.

És itt új bekezdést kell nyitnunk, mert újabb fordulata jön a történetnek. A kooptált személy nem más ugyanis, mint a tavalyi választási gyűlésen olyan minősíthetetlenül viselkedő fiatalember (l. az idézett **AK**-t). Azt az **AK**-t akkor azzal zártam, hogy a választási gyűlés utolsó tanulsága az lesz, ha majd megtudjuk annak a személynek a kilétét, aki ezt a jóhiszemű és nem régóta itt élő fiatalembert (nevezzük **Ö**-nek, mint abban az **AK**-ban) a **HME** **V**-e ellen hangolta, a gyűlés megzavarására felbújtatta. Őszintén szólva, nem sok reményt fűztem e vágy megvalósulásához. És most jön az életnek egy olyan fordulata, amilyent regényben esetleg kételkedéssel fogadnánk: ilyen nincs, mondanók, ez csak szép elmélet. Az elmúlt év folyamán **Ö**. jobban megismerte környezetét, valószínűleg minket is (**HME**), de azt a személyt is, aki őt hamis információkkal látta el. Belátta, hogy félrevezették, ő pedig tévesen viselkedett. És volt ereje ezt velünk is közölni, személyesen bocsánatot kérni a **V** tagjaitól csakúgy, mint alulírottól (elolvasta ugyanis azt az **AK**-t).

Akárhogy alakulnak is a dolgok a jövőben, ezért mindenképpen elismerést érdemel: ritka emberi gesztus ez, belátni saját hibánkat, s elnézést kérni tetteinkért. Méghozzá nyilvánosan (igaz, a megígért, plénum előtti *mea culpa*ra még várunk kell, de alkalom sem volt eddig rá /pl. negyedévi taggyűlés/). Reméljük, hogy a **V** munkáját segíteni fogja most már a jó cél érdekében kifejtendő energikussága és szervezőkészsége. A másik személy kilétét nem népszerűsítjük, mert nem érdemel népszerűséget. Mióta rájött arra, hogy **Ö**-re már nincs hatással mérgezett szavaival, az **E**-ből is elmaradt, gyanítva, hogy az igazság hamarosan kiderül. Felejtsük el örökös, félhangosan mormolt provokáló és inszINUÁLÓ bemondásaival együtt.

Reméljük azt, hogy az átéltek és elmondottak tanulságaként ma már minden **V**-i tag az egység megőrzését és a feladatok közös megoldását tartja fontosnak az **E** életének zökkenőmentes alakulása érdekében. Alulírott itt csendes örömeinek ad kifejezést afölött, hogy az **E** élete így lassan nemcsak normalizálódik, hanem ennél sokkal több történik: minden **V**-i tagon megfigyelhető, hogy a rá háruló feladat elvégzését nem csupán kötelességnek érzi (még ha önként vállaltak is!), de kedvvel, sőt jókedvvel csinálja, s ezáltal a tagság számára is érdemessé és kellemessé varázsolja az ott-tartózkodást. És ezért itt és most köszönetet kell mondanunk az egész **V**-nek: azért, hogy nemcsak az **E** továbbélését biztosította, hanem nekünk benne az otthon, az otthonosság érzését is megteremtette. Reméljük, hogy ezt mind többen észreveszik.

II.

Minden **V** célja az – és nem is lehet más – , hogy a tagság számára minél változatosabb, sokrétűbb műsorkínálatot biztosítson. A probléma főleg az, hogy az előadások mellett más, nem szellemi jellegű műsorfajták is legyenek a programban. A **V**-nek az elmúlt évben meglepő ötletekkel sikerült az évek-évtizedek óta változatlan és szokványos kínálatot felfrissítenie. Ilyenek voltak: a Városparkban szervezett nyáreleji összejövétel (grillezés; most júliusban már másodszor történik majd), a decemberi korcsolyázási indítvány, az egyik szombati álarcosbál, s az idén május 1-jei látogatás Hannoverben az ottani magyar E-nél (futballmeccsel összekötve). Az ilyen ötletek azok figyelmét is fölkel(t)hetik, akik egyébként alig érdeklődnek közösségünk élete iránt. Nem tudjuk, honnan származnak ezek az ötletek, de érezzük, hogy egy kis új szellő fújdogál körülöttünk. És ez jó, felüdítő (még ha magunk nem használjuk is ki mindig az új lehetőségeket).

A hagyományos műsorpontok megoszlása, mint eddig, a szokásos: *klubestek, gyerekdeputánok, taggyűlések* és *előadások*. (Megemlítenők itt a műsorba továbbra is felvett, de nem az **E** égisze alatt történő *istentiszteletek* is.) Mindezek rendszeres és ritmikus lezajlása adja az **E**-i élet szerkezetét, lüktetését, s ha róluk nem szólhatunk is külön-külön – egyrészt, mert nem lehet mindenben részt venni, másrészt mert ezeknek maga a léte a fontos, a megtartottság (*The medium is the message* – alapon), mindenképpen ki kell fejeznünk elismerésünket mindazoknak, akik az egyes rendezvényeket felügyelik. (N.B.: az istentiszteletekről szólni nem tisztünk.)

Kivételt képeznek a fenti utolsó megállapítás alól **az előadások**. Nekik a tartalmuk a fontos, elsősorban a tartalmuk és csak a tartalmuk. Hadd szóljunk róluk ezért kissé részletesebben.

Az elmúlt és most tárgyalt időszakban (a tavalyi választási gyűléstől kezdve) összesen 16 rendezvény került műsorra (eddig 15, egyre most júniusban kerül sor) a szokásos péntek esti összejöveteleken. Ennyi alkalom volt **E**-ünk kínálatában arra, hogy a tagság tartalmas, szellemi fogyasztásra alkalmas mondanivalójú téma kifejtése által ne haszontalanul eltöltött este után térjen haza. Ez ugyan nem sok egy évre, de ha a lehetőséget az előadók jól használták ki, nem is kevés.

Lássuk tehát, mit kaptunk. Háromról közülük volt már szó két korábbi **AK**-ban (*Fazekas Tiborc*, *Hellenbart Gyula* és *Menich-Horváth István* szereplése), a fennmaradó 13-ból kettő nem volt igazán előadás, inkább párbeszéd, gyakorlati útmutató, politikai helyzetmagyarázat (a főkonzulnő és a nagykövet szereplése), az ismét fennmaradó 11-ből három megemlékezés volt két nemzeti ünnepünkön (október 23. és március 15., tavaly márciusban volt Hellenbart Gy. már említett műsora, ezért március 15-ét itt csak egyszer számítjuk). Ezek az ünnepi alkalmak rendszeresítették lassan, évek alatt, több tag közreműködését is a történelmi eseményeket megelevenítő dokumentumok, versek bemutatásakor. Szokássá vált a többszemélyes előadás, a szavaltat. S itt most örömmel nyugtázzuk, hogy lassan kiderült: két tehetséges szavalónk van, akik szívesen és szakmai hozzáállással adnak elő költeményeket. S ha ezt a készséget természetesnek vesszük is egy, a beszéd erejére alapozni óhajtó lelkipásztornál (*Csákváry Dániel*), teljesítményeit azért kellőképpen méltányoljuk. Ugyanakkor külön öröm ilyen tehetséget felfedezni egy egészen más, gyakorlati jellegű szakmát űző személy esetében (*Peters Éva*). Mindkettejük segítségét alkalomadtán magam is szívesen igényelem. Megemlítjük itt még az idei márciusi műsor összeállításában fontos szerepet vállaló *Fazekas Judit* nevét is (szervezett és szavalt is).

Elértük tehát a 9-es számot. Egy alkalommal nem voltam jelen, ezért ahhoz a témához nem tudok hozzászólni (ez *Plöger A. könyvismertetője*). Mivel már sokszor megállapítottam, hogy nem működik az ilyen kölcsönzés, nem alapozok senki más véleményére.

Nem volt előadás a Balaton-Bajkál címszóval szereplő diavetítés sem, mert főleg képnézésre és -kommentálásra szorítkozott. Általános tanulságként az a vissza-visszatérő mondat maradt meg, hogy minden faluban van ma is egy Lenin-szobor (esetleg Sztálin, vagy csak kép). Az utazás bemutatása olyan volt, mint egy be nem rúgott gól: sokat mozgott a csatár a kapu előtt, de valahogy sehogy sem sikerült besegítenie a labdát: nagyobb összefüggésekbe, tanulságokba ágyaznia a látottakat. A képekből pedig kevesebb talán több lett volna: sok volt a kihagyható, csak a résztvevők számára érdekes, jelentéssel. Viszont az út hangulatát csak megéreztek. S ez már eredmény.

Előadásnak indult, de jórészt a mi, hallgatók fegyelmezetlensége és állandó belekérdezései miatt inkább párbeszédként zajlott le *Majoros Katalin* ismertetése a (főleg a magyarországi) vakoktatás történetéről és mikéntjéről. Ez a lefolyási mód főleg a résztvevőknek a téma iránti élénk érdeklődéséből fakadt, s így az est sikerességéért is értékelhető. Friedrich Annamária elnök ugyan, látva a széthullás veszélyét, megkérdezte az előadót, hogy akkor előadás lesz-e vagy beszélgetés, de ninket nem sikerült megfegyelmeznie, s ezért így folyt tovább is a párbeszéd. Mégis: a találkozózt a vakoktatás egyik magyarországi szakértőjével értékes és informatív esteként könyvelhetjük el. S ha az idő engedte volna, talán még órákat töltöttünk volna vele tudásszomjasan. Előadásának erőssége volt a sok kivetített kép, táblázat, idézet és egyéb szemléltető anyag (Braille-írási szövegek például). Egy következő alkalomra esetleg a nagyrészt 19. századi, s arra jellemzően kissé érzélgős idézetek helyett is talál szakmailag is megálló, és stílusban is elfogadható pótlásokat.

Még hat rendezvényről nem volt szó. Közülük négyet alulírott tartott, ezért nem beszélhet róluk. Viszont, mivel visszaeső bűnösről van szó, jó volna már egyszer, ha valaki más vállalkoznék arra, hogy ilyenirányú tevékenységét legalább összefoglalóan értékelje. Meggondolandó ugyanis, hogy az elmúlt 20 (azaz húsz) évben kb. 30-40 (azaz harminc-negyven) előadást tartott különböző témákról (főleg irodalmi, néha zenei s ritkán egyéb, pl. természettudományos kérdésekről) s ezzel nagyban befolyásol(hat)ta az **E** tagságának szellemi s esetleg művészi arculatát. Alulírott a maga részéről csak azt tudja mondani „maga mentségéül”, hogy mindenkor a szóban forgó téma iránti tisztelet és a szakmaiság követelményeinek figyelembe vétele vezette gondolatait és megvalósításait. Tudatában van annak, hogy a kitűzött színvonalat nem mindig sikerült elérnie, hogy sokszor a túlbuzgóság bűnébe esve és az anyag szépségétől és varázsától elvakítva túl sok

türelmet kívánt meg a hallgatóságtól, túl hosszsan vette igénybe tűrőképességét. Feltett szándéka, hogy a jövőben javulást fog mutatni, s emészthetőbbé teszi témáit. A többit mondják el mások. (A tárgyalt időszakban tartott előadásaim: egy jazztörténeti est, kétszer Radnóti Miklósról /költészete és műfordításai/, s júniusban lesz a megemlékezés Liszt Ferencről).

Két este anyaga maradt eddig említetlen: *Bernád Ilona* természetgyógyász fellépése és a „filmkoncert”. Velük, különlegességeik miatt a közeljövőben külön írásban foglalkozom.

Összefoglalóan megállapíthatjuk tehát, hogy volt 5 „hivatalos”-nak nevezhető este (nemzeti ünnepek, diplomáciai találkozók), 2 képközpontú összejevetel (film- és diavetítés), 2 zenei tárgyú előadás (jazz, Liszt F.), és külön kiemeljük visszatekintve is *M.-Horváth István* egyéni előadói teljesítményét (*dada*), vagyis csupán 6 előadás alapozott elsősorban az emberi szó erejére. Ennyi a statisztika, s jóllehet a végső összegezésbe bele kell majd vonnunk a fentebb jelzett két elmaradt téma megbeszélésének a tanulságait is, annyit talán előlegezhetünk, hogy a fenti műsorkínálat, ha nem is világrengető, de több mint kielégítő egy, a pályafutását most kezdő, a munkában járatosságra ezután törekvő új **V** esetében. Az **E** kapcsolata az ország magyar kulturális csomópontjaival (BUOD, Magyar Követség, más magyar érdekű intézmények) a jövőben is a műsorkínálat egyik forrása marad. Másikként esetleg mindannyiunk személyes ismeretségi köre is szerepelhet. És harmadikként a helyi erőforrások.

Persze, arra is gondolni kell, hogy nem mindenki válik automatikusan előadóvá attól, hogy fölkapaszkodik a világot jelentő deszkákra. Az előadás, egy téma bemutatása egy közönségnek lehet veleszületett képessége valakinek, másrészt viszont megtanulható emberi tevékenység, s ezért bizonyos mértékű felkészültség elengedhetetlen hozzá. Csupán egyetlen pozitív példát említek: azt, hogy milyen természetességgel és szuverén magabiztossággal, hamis hangok és gesztusok nélkül beszélt (számunkra érdekes és fontos, de elég száraz témáról) március 15-én *Pátkai Róbert* lutheránus püspök sokévtizedes előadói múlttal a háta mögött (vagy korábban *Fazekas Tiborc*), hasonlítva ezt mások néha bizonytalan, néha egyenesen belezavarodó viselkedéséhez. És ezt a legutóbbi szempontot a **BUOD**-nak is meg kellene szívlelnie, mert túlságosan könnyen és kritika nélkül ajánl néha előadókat az ország magyar egyesületeinek.

Ilyen értelemben kívánunk a jövőben a már minden (*új* stb.) jelző nélküli **V**-nek sok sikert.

Tisztelettel,

Horváth Tibor

P.S. 1. Ez az írás már készen állott, amikor elért a hír, hogy fentebb említett „szavalóink” egy Stuttgartban tartott magyar szavalóversenyen a díjazottak között végeztek. Örömmel gratulálunk *Peters Évának* és *Csákváry Dánielnek* sikeres szereplésükhöz.

P.S. 2. Sajnos, a szerkesztő egy formai tévedését kell itt helyesbítenem. Az idei évfolyam a valóban **XII.** (erre a szám mögött (!) jellel figyelmeztetek). A tavalyi (**2011**-es) a **XI.**